

Nro. 40.

**A' FELS. CSÁSZÁR, ÉS AP. KIRÁLY
KEGYELMES ENGEDELMEBŐL.**

Indúlt Bétsből, Pénteken Május 17-ik napján, 1811-ik
esztendőben.

B é t s.

A' hasznos érdemeket nagy betsületben tartó, és meg is jutalmaztatni kívávó Felséges Urunk a' Báró *Hiller* gyalog magyar Regimentjének egyik vitéz fel Hadnagyát Gróf *Falkenhaya Eugénius* urat, a' Fels. uralkodó Házhoz való hivatására, és az ellenség előtt mutatott hasznos hadi szolgálatjára való tekintetből, minden szokott taksa fizetés nélkül Csász. Kir. Kamarás úrrá tenni méltóztatott.

Schneider Károly Cs. Kir. Obristlajtnánt urat, a' második vadász Osztály seregnek Commendantát, és a' Mária Terézia vitézi Rendjének kis keresztos vitézét, meg különböztetett vitéz tetteinek néminémüképen való megjutalmazására nézve,

mind két nemen lévő maradékival egyetemben Austriai Bároságra emelni, és az ez eránt ki adott Cs. Kir. petsétes levelet kezéhez szolgáltatni méltóztatott Felsőges Urunk.

Itt Bétsben egy Zsurnál adattatik ki görög nyelven olly feltett tzeállal, hogy a' Török Országban lakó Görögök, a' tudományoknak mostani állapotját abból kitanúlhassák, és ez a' hajdan igen tudós és híres volt nemzet ismét meg világoztassék.

Frantzia Birodalom.

A' Frantzia Monitörnek tudósítása szerint a' múlt Aprilis 25-ik napján, elsőben B. *Kaas* Dániai Kir. minister volt a' Fels. Fr. Császárnál audientzián, a' ki Fels. Fejedelmének nevében a' Római Király születésén való örvendező kívánságát ki nyilatkoztatta. Ő utánna herczeg *Poniatovszky József*, a' kit hasonló végből küldött a' Fels. Szakszoniai Király Párisba, ment audientziára, végre B. *Ferette* a' Frankfurti nagy herczeg fő udvari Marsalja vitte végbe ezen kötelességét.

A' Journal de l'Empire tzimú Párisi újság leveleknek 28-ik Aprilisi darabjában, azok a' tzeremoniák, mellyek a' Római Király Pünköst első napján leendő megkereszteltetésének alkalmazásával tartatni fognak, következőképen adatnak elő. „Junius első napján este, Eő Csász. Kir. Felsőgek a' St. Cloudi kastélyból Párisba jönnek, a' *Semiramis* tzimú szép operán megjelennek, ennek végződése után a' nagy szalában leendő bálba meg hivattatnak. Ezen a' napon minden Párisi teatrumokba szabad bémennetel fog engedődni, és 101 ágyúlövessel adatik a'

Párisi Publikum tudtára az Eő Felségek ott való jelenléte. — Dél előtt 11 órakor audientzia leszen. — Esteli hat órakor, a' Felséges Császár és Császárné számos udvari tiszteikkel együtt a' Tuillériai palotából a' Sz. Mária templomába mennek a' mindenható Ur Istennek hálaikat adni a' Római Király meg kereszteltetésén és a' *Te Deum laudamuson* jelen lenni. Ez a' templom igen pompásan leszen megvilágosítva — 8 és 9 óra közt a' város palotájába mennek Eő Felségek, és közönségesen vatsorálnak, a' vatsora után concert és mesterséges tűz tartatik, mellyeknek végződése után, ismét a' St. Cloudi Kastélyba fognak Eő Felségek vissza menni. — Minden közönséges épületek és magános házak ki fognak ezen nap estéjén világosittatni — az elizeum mezején nemzeti játékok tartatnak, és a' szükölködő szegényeknek eleség fog ki osztatni. — Junius 9 ik napján a' Tuillériai Csász. palotában nagy innep leszen, melly fényes paradéval kezdődik, esteli hét órakor közönséges tablánál fognak Eő Felségek enni a' békesség szalajában, azután a' palota előtt való füves dombon Concert leszen, az egész kert ki fog világosittatni a' Concert után a' bálba mennek Eő Felségek, mellyben az udvari személyek fognak tántzolni — a' városból 2000 személy fog arra meg hivattatni. — Junius 16-ikán nagy vendegség leszen St. Cloudban, a' midőn a' Csász. testörző sereg pompás mesterséges tűzet ád, s. a. t.

Sok Frantzia Országi Osztályokból irják, hogy a' tövös, vagy veres repából való 'tzukor főzésnek nagy előmenetele van, és hogy ma hól nap semmi szükség nem leszen az Indiai nád-

mézre, mellyre ekkorig sok millió pénz folyt Angliába.

A' Ragusai herczeg Marsal *Marmont* a' folyó Május első napján Párist el hagyván Spanyol Országba ment, a' hol egy osztály sereg fog vezérlésére bizattatni. — Madritban Aprilis 14-ik napján hirdettetett ki a' Római Király születése számos ágyúdurogások által. Estére egész Madrit városa ki vólt világosítva:

Nagy Britannia.

Az északi Amerikai szabad Statusok közt támadt villongásnak vége a' lönn, hogy a' Washingtoni közönséges gyűlésben, a' voksoknak többsége szerént elvégeztetett, hogy valameddig Anglia a' tengeri Hatalmasságok eránt tett meg alacsonyító végzéseit vissza nem vonnya, és azoknak vitorláikat illendő tekintetben nem tartya, mind addig semmi Anglus hajokat bé nem botsátnak az Amerikai kikötőhelyekbe, sőt a' mi több, semmi kereskedésbéli egyességben avval lenni nem akarnak.

A' 22-ik Aprilisi Londoni közönséges levelek szerént kedvetlen érzést szerzett az Amerikai szabad Statusoknak ez a' végzések Angliában. Hami, *úgymond*, az északi Amerikaibéliekkel háborúba fogunk keveredni, az abból származandó káros következtéseknek szerzői 's okai ők lesznek, ő reájok fognak azok vissza hárámlani. — Mi a' háborúra őket nem ingerlettük, és a' mi Kormányzékünknek erántok tett rendelkezései nem egyebek vóltak, hanem a' *Napoleon* decretumainak visszopozó végzései. — Minden meg alacsonyítás nélkül békességben élhettek vólna és hasznosan kereskedhettek vólna velünk. —

Hogyha természettel ellenkező szövetségre lépnek Frantzia Országgal, hogyha az emberi nemzet ellenségivel inkább öszve kaptssollyák magokat mint sem Angliával, nem sokára meg fogják tapasztalni, hogy ők az ő szövetséges tarsaikban leg kegyetlenebb ellenségeiket találták; végre hogy az északi Amérikabéliek minden tartózkodás nélkül költsönös erővel dolgoznak a' Frantziákkal, és ezeknek szentségtörő planumaikat a' népek szabadsága, és az egész világ tsendesége ellen támogatni fogják, bizonyosan reájok háraulnak ennek a' természet ellen való politikának gonoszsága és büntetése. — Eleve elláthatuk mi azt az ő magok viseletéből, hogy ők a' *Napoleon* planumait helybe hagyák, a' ki semmit sem ohajtott annyira, mint az északi Amériakaiakat velünk háborúba keverni. *Walsh* úr egy igen értelmes ember közzülök, azokat a' veszedelmeket, a' mellyekbe magokat a' Frantzia Országgal való szövetség által ejteni fogják, megtáfolhatatlanúl le rajzolta; még is mindazáltal avval öszve ölekeznek. Mi ugyan Anglusok az őket érdeklő gonoszoknak özönén örvendeni nem fogunk, de ők sem találják az Anglusoknak szivekben semmi magok eránt való szánakozást.

Néhány esztendőkkel ennekelötte számos missionáriusok, az az, téritő papok mentek a' *Jó Reménység* nevezetű szigetbe, az ott lakó minden törvény és vallás nélkül élt Hottentottáknak meg téritésekre, mellyben annyira is böldegültak, hogy imitt amott már templomaik és iskoláik is vannak, a' gyermekek a' vallásra, írásra és számvetésre, a' lakosok a' földmivelés mesterségére taníttatnak, és vad erköltseikből ki vet-

kezvéen, szelidebbekké 's jobb emberekké tétődtek.

Svédzia Ország.

XIII. Károly Király beteges állapotja megfordulván, minden olly reménységben vólt, hogy Eő Felsége e' most folyó Május kezdetében ismét kezére fogja a' kormányt venni. De mivel Eő Kir. Felsége a' maga egészségét tökéletesen helyre állítani, és a' tavaszi levegőéggel magát megfrisseltetni kívánnya, az Országlásnak el kezdését kedvezőbb időre halasztotta.

A' Svétziai Korona herczeg *Károly János* (Fr. Marsal *Bernadotte*) a' múlt Aprilis 21-ik napján élt leg elsőben maga új hazájában, az Aug. Confession levőknek szokások szerént az uri szent vatsorával. Ezen egyházi tzeremoniára az Upsalai Ersek Doct. *Lindblom* hivattatott Stockholmba, a' melly alkalmatossággal Doktor *Murray* igen győkeres predikáziót mondott. — A' Südermannlandi herczeg Oskár, és több főrangú személyek is jelen vóltak ezen tzeremonián; — A' Korona Herczeg asszony ugyan még eddig vallását meg nem változtatta, hanem minden vásárnapon a' Stockholmi Katol. fő Paptól olvastatott sz. misén megjelent: mindazáltal, mivel a' fent nevezett Upsali Ersek arra meg van hivatta, hogy a' Svétziai Korona herczeg asszonyt a' Protestánsok tudományának fundamentomos ágazatira tanítsa meg, ábból azt lehet itilni, hogy nem sokára Eő Kir. Herczagsége is Fels. Férjének példáját követni fogja. — A' korona herczeg, és fia a' Südermannlandi hertzeg a Svétziai nyelv tanulásában szorgalmatossan foglalatoskodnak. Doktor *Ammon* elsőben vólt Erlangai, azután

Göttingai hires Theologiae Professor úr Pomerániába és Rügenbe Generális Superintendensnek meghivattatván, azon fényes hivatalt fel nem vállalta, mellyet nagyon sajnál a' Stockholmi Consistorium.

A' múlt Aprilis 16-ik napján, a' Stockholmi Katolikum templomban a' Római Király születése napjának meg ditsőítésére tartott tzeremonián, a' Svétzia Országi külső dolgokra ügyelő Minister Báró *Engeström*, a' Status Tanács, B. *Adlercreutz*, és minden ott lévő diplomatikusok, az az, követségbéli személyek megjelentenek. — A' múlt husvét első napján minden Stockholmi Status tömlöztöket meg látogatott a' korona Herczeg.

Spanyol Ország.

Déli Amérikanak Caraccas nevű városából, egy Anglus tudós utazó illy foglalatú levelet küldött Londoni barátjához.

Tudni kívánnya Kigyelmed, miképen folynak az eddig Spanyol Országhoz tartozott déli Amérikában a' dolgok. — Bé tellyesitem Kigyelmed kivanságát. — Noha igen keményen bántak a' Spanyol Országiak az Amérikabéliekkel, de ezek még sem kívánnak bosszút állani. Itten még semmi vér ki nem ontatott, és tsak egy Spanyol Országi születésű lakos fenytetett meg azért, hogy a' Caraccasi új Respublika dolgainak folytatását motskolta. — Még azok a' Spanyolok is, a' kik a' Kádikszi Juntával egyet értvén ezen Respublikát meg buktatni, és azt újobban a' Spanyol járom alá vissza vinni igyekeztek, semmi hazafiak közt való háborúságot nem indithattak, egyéb módon meg nem büntetődtek, hanem el fogattatván bé zárattattak, 's számkivetésbe kül-

ettek. — *Quito* városában másként vólt a' dolog, a' hol a' Spanyolok, minden kor, és nem-béli különbség nélkül 500 személyt vagdaltak öszve, tsak azért, hogy annak lakosi természeti szabadságokat vissza szerezni igyekeztenek. — Ez a' kegyetlen dolog annyira meg is bosszontotta az Amerikai születésű lakosokat, hogy magok közt az Európai születésű Spanyolokat tellyességgel meg nem akarják szenvedni, 's álhatatossan el tökéltték magokban, hogy készebbek lesznek meghalni, mint a' Spanyol járom ala vissza menni.

A' Kádikszi Juntának semmi ereje és eszköze nints arra, hogy a' Spanyol Monarkiához ennekelőtte tartozott déli Amerikai tartományokat megzabolázhassa, és ha hadi népet küldene is oda, még sem vihetne semmit is végbe. Az Amerikabéliek nem olly ostoba emberek mint a' Spanyolok, ök természeti jussaikhoz, 's hasznokhoz ilendő szabadságban élni kívánnak. — *Miranda* Generálnak Amérikában való megjelenése kívánatos időben esett; ő maga is Amerikai születésű ember, és a' Frantzia revolutió miatt támadt hadakozásban nagy tapasztalású vólt, hadi vezér a' mellett mindenkor halálos ellensége lévén a' Spanyoloknak hazafiainak hasznos szolgálatot tehet a' jelenvaló kedvező környülállásokban. Mivel ő első ifjúságától fogva mindenkor azon igyekezett, hogy hazáját a' Spanyol Ország járma alól fel szabadithassa, Guajrába a' szárazra kiszállott, és mind az oda való lakosoktól, mind a' kormányozótól rendkívül való örömmel fogadtatott. — *Caraccasból* igen sokan mentek *Guajrába* eleibe, 's hazájába vissza kisírték, abba való bé me-

netelekőr minden házaknak ablakai dugva voltak dómákkal, mindenütt tapsolással 's öröm kiáltással fogadtatott. Maga Generál *Miranda* fényes lószérszámokkal felékesített szürke paripán ült 's virágokból tsinált bokrétát tartott egyik kezében. — A' Caraccasi Gubernátor *Don Fernando Toro* annak a' Marquisnak testvére, a' ki a' napnyugoti ármadiát vezérli, Gen. *Miranda* mellett lovaglott. — A' Carraccasi kórmányozó Junta nagy tisztelettel fogadta ötet, és most annak a' *Bolivar Simonnak* házában lakik, a' ki ennekelőtte Londonban követséget viselt.

Jegyezzük meg, hogy ez a' Generál *Miranda* néhány esztendőkkel ennekelőtte, egynéhány hajót szerezvén magának, és egynéhány száz embert verbuálván maga mellé Angliában Caraccasba igyekezett kiszállani, 's az oda való lakosokat Spanyol Ország ellen feltámasztani. De az akkori időbéli Spanyol Gubernátor hadi népét megvervén ő maga nagy nehezen futhatott el egy könnyű hajón. — Hol tartozkodott légyen azóltá, semmi tudósításból nem olvastuk,

* * *

A' Magyar Kurir tisztelt Olvasóihoz intézett Tudósítás.

A' papiros Pénz betsének, a' múlt Mártzius 15-ik napján ki adott, és az egész Austriai Birodalomban közönségessé tétetett Cs. Kir. Pátens által való leszállítása, a' harminzadoknak, váromoknak, a' posta pénznek, a' külföldi újság levelek taksajának, öttzörösen való fel emeltetése miatt, valamint minden test taplalására, ruha-zatjára, 's egyébbszükségeire tartozó tikkelyeknek közönségessen, úgy különösen, a' Magyar

Kurir újságoknak fenn tartására, 's nyomtatására kívántató matériáléknak, annyira fel ment az árrok, hogy ambárreménységünkön kívül is szép számmal vóltak, 's vannak még most is Olvasóink, 's ambár, a' nagy drágaság miatt újság leveleinknek az árrát fél esztendőre 12 forintra emelni kéntelenítettünk is; még is mindazáltal a' szüntelen nevedő nagy drágaság miatt, nemcsak semmi haszna nem vólt munkás fáradságunknak, sőt a' mi reánk nézve terhesebb dolog, a' Magyar Kurir kiadására, e' folyó esztendőnek első fertályában fordított költségeink, azon első fertály esztendőbéli jövedelmünket ezer tallornál többel felül halatta.

Tsak ebből is meg ítilhetik tisztelt Olvasóink, mi indított minket arra, hogy a' jelenvaló második fertály esztendőben, hetenként kéttzer, tsak fél fél arkussal szolgálunk, olly magunk lekötélzésünk mellett, hogy ha a' jelenvaló felette mostoha időmeg változik, a' jövő fél esztendőben, Julius első napjától kezdvén a' jövő Décember végéig, minden héten két arkussal fogunk tisztelt Olvasóinknak szolgálni.

Ezen fogadásunkat mi igyekezni is fogunk bé tellyesíteni. De mivel ez a' mostoha időnemcsak meg nem szünt, sőt a' mint mind a' két Magyar Hazában tudva vagyon, mind jobban jobban nevededik, és minden nap öregbedik a' drágaság: kéntelenek vagyunk az olvasó Publikumnak bizodalmassan jelenteni, hogy mi a' jövő fél esztendőben, a' Kurir fél esztendei taksája a' 12 forintok mellett tellyességgel meg nem álhatunk, hanem hogy mind tisztelt Olvasóink várakozásoknak eleget tehessünk, mind magunk is

élhessünk, a' jövő fél esztendőre való taksát *Húsz forintokra* emelni kéntelenek vagyunk, olly magunk le köteleséze mellett, hogy mihelyt a' jelenvaló igen igen mostoha idő jobbra változik, avagy mihelyt vagy jó pénz, vagy az evvel egyenlő lábon álló felváltó tzedula leszen folyamatban, azonnal mi is az időhöz fogjuk magunkat alkalmaztatni, és a' Kurir taksáját, a' mennyire lehet, alább szállittyuk.

Eleve is képzellyük, hogy nem kevesen fognak a' Magy. Kurir Olvasói közt taláztatni olyanok, a' kik ezen nemzeti újság leveleknek taksáját sokallani fogják. De ha a' jelenvaló rendkívül való nagy drágaságot, a' papiros pénz betsének leszállítását, a' posta pénznek ötszörössen lett fel emeltetését, a' külföldi újságok taksájának meg öregbitetését, mellyeknek, az árrok a' leg alább valónak is 60, 70, 80, 90, 100, sőt több forintokra is fel emeltetett meg fontollyák ha meg gondollyák, hogy a' Magyar Kurirnak általunk, papiros pénzben 20 forintokra emeltetett taksája, 4 forintnál többet nem teszen: örömetst meg fogják azt fizetni. Ennekelőtte, a' leg boldogabb időben is, 5, 6, 7 forint vólt a' Kurirnak fél esztendőre való taksája, még sem sajnállották tisztelt Olvasóink azt meg fizetni; hát ugyan hogy sajnálhatnák a' jelenvaló igen igen mostoha időben és nagy drágaságban, most a' midőn egy bál nyomtató papirosért 200, 250 sőt 300 forintot is kell fizetni.

A' kiknek tehát a' Magyar Kurir olvasására ennekutána is kedvek leszen, a' jövő fél esztendőre meghatározott taksát a' *Húsz Forintokat* jó idején, az az, a' jövő Junius végéig, a' sze-

kött úton és módon, az ide való Cs. Kir. Udv. leg főbb Posta Hivatalhoz küldjék fel, hogy e' szerént a', nyomtatványoknak számát mi is az Olvasók számához alkalmaztathassuk. — Azok a' kik újságaikat petsetlett borítékokban küldetni kívánnyák, fél esztendőre *Két* forintot küldeni ne sajnállyanak.

Mivel e' most folyó fél esztendőben nem kevesen találtattak olyanok, a' kik 12 forintnál kevesebbet küldöttek, azt potollyák ki. — Hasonlóképen azok a' tisztelt Olvasóink is, a' kik e' folyó esztendő kezdetében, a' Magy. Kurirnak nem fél, hanem egész esztendőre való taksáját felküldötték, a' jövő fél esztendőre rendelt taksának kipótolására, még nyóbitzat küldeni ne terheltessenek, ezt kívánván újságainknak a' jövő fél esztendőre *Husz Forintokra* szabott taksáj. — *Költ Bétsben Pünköst Havának 17-ik napján: 1811-ik esztendőben.* — *A Magyar Kurir Irói.*

Másodszeri Hiradás.

Tekint. Benedekfalvai *Kiszel Pál* Magyar Kir. Udvarnok (Aulae Regiae Familiaris) és Udvari Agens Úr, mind azoknak, a' kik vele valamely egyességben vannak, tudtokra adni kívánnya, hogy eddig való szállását megváltoztatván, most tulajdon maga hazába költözött, melly a' belső városban, a' lakatos útzában (in der Goldschmidtgasse) a' 632-ik szám alatt, az arany fogoly tzierű házban vagyon, a' hol a' nevezett Úr, a' harmadik emeletben lakik.